Național 28 DE ANI
Cotidian fondat în 1997

Autor: **Radu Jacotă** 2024-01-18 14:32

Un spectru bântuie Occidentul: comunismul de școală nouă sau eco-imperialismul

Nebunia gândirii marxiste contemporane - o reorganizare radicală a societății bazată pe eliminarea producției și pe decarbonizarea totală a economiei

Kohei Saito, steaua în ascensiune a gândirii marxiste contemporane, este autorul cărții de succes "Slow Down: How Degrowth Communism Can Save the Earth".

Argumentul lui Saito ține de activism: capitalismul distruge planeta, iar singura modalitate de a scoate civilizația din pragul extincției este ca „întreaga lume, fără excepție, să devină parte a unei societăți durabile și echitabile”.

Cu alte cuvinte, să îmbrățișeze “comunismul de descreștere” – o reorganizare radicală a societății bazată pe eliminarea producției și consumului de masă și pe decarbonizarea totală a economiei.

Marx însuși a îmbrățișat târziu acest tip de comunism de tip „înapoi pe pământ”, respingând iterațiile sale anterioare „productiviste” ale ideologiei, notează UnHerd. Într-

adevăr, Saito face eforturi mari în carte pentru a reabilita ideile lui Marx în lumina sensibilităților progresiste contemporane, oferind ceea ce unii ar descrie ca o interpretare „woke” a filosofului german.

Câteva pagini, de exemplu, sunt dedicate absolvirii lui Marx de acuzația de eurocentrism – ideea, incontestabil prezentă în cele mai faimoase lucrări ale întemeietorului “socialismului științific”, conform căreia fiecare națiune trebuia să urmeze calea industrializării capitaliste trasată de Europa de Vest, deoarece aceasta ar fi pregătit în cele din urmă terenul pentru Revoluție.

Marx, la sfârșitul vieții sale, a făcut o ruptură clară cu acest punct de vedere, recunoscând că societățile din lumea pre-capitalistă și non-occidentală reprezentau, de fapt, o alternativă puternică la capitalism – una care conținea lecții importante chiar și pentru țările industrializate din Occident.

Este foarte posibil ca acest lucru să fie adevărat. Cu toate acestea, cu toate criticile sale la adresa eurocentrismului timpuriu al lui Marx, Saito pare să nu-și dea seama de propriul eurocentrism – sau mai bine zis occidentalocentrism.

Chiar dacă pretinde că vorbește „în numele Sudului Global și al generațiilor viitoare” și insistă că problemele cu care ne confruntăm sunt de natură globală, adevărul este că preocupările lui reflectă o viziune foarte particulară asupra lumii: cea a occidentalilor relativ bogați.

La urma urmei, întreaga viziune a lui Saito este influențată de o preocupare profundă față de criza climatică și de presupusa amenințare existențială la adresa umanității.

Dar această abordare apocaliptică a problemei climatice, care este în contradicție cu știința climatică însăși, este un fenomen specific occidental.

Nu este o coincidență faptul că Saito provine din Japonia, care se bucură de unul dintre cele mai ridicate standarde de viață din lume. Pentru majoritatea oamenilor de pe planetă, în special pentru cei care trăiesc în țările mai sărace, schimbările climatice și tranziția verde se află în mod sistematic printre cele mai mici priorități politice – cu mult sub preocupările materiale mai presante, cum ar fi foametea și sărăcia, accesul la apă și educația.

Pentru miliardele de oameni care încă trăiesc în sărăcie extremă și pentru milioanele de oameni care nu au acces nici măcar la electricitate, este puțin probabil ca țicnelile lui Saito despre comunismul de descreștere și pledoaria sa pentru reducerea producției și a consumului să fie foarte atractive.

De fapt, insistența autorului ca țările din Sudul Global să se abțină de la a urmări creșterea economică ar putea foarte bine să fie văzută ca o formă de eco-imperialism occidental.

Sau, într-adevăr, eurocentrism: nu cumva Saito insinuează că fiecare țară din lume ar trebui să se conformeze pur și simplu viziunii asupra lumii a ecologiștilor din clasa de mijloc occidentală?

Comunismul de descreștere suferă de același dezavantaj ca și comunismul de școală veche: este o ideologie universalistă care pretinde în mod imbecil că oferă o soluție unică pentru toate societățile umane – complet în contradicție cu realitățile globale. Dar nu și pentru războinicii ecologiști occidentali, stângiști de operetă.